

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

11 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Țurcan Anatolie, Talpă Boris, Daguța Sergiu, Eremciuc Ghenadie,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor dosarului, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia Oficiul Central, Sîrbu Lilia, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui

Iacomî Ion XXXXXX, născut la xxxxxx, originar și domiciliat în r-ul xxxx, s. xxxx;

Popovici Lucian XXXXXX, născut la xxxxxx, originar și domiciliat în r-ul xxxx, s. xxxx;

Papiș Dumitru XXXXXX, născut la xxxxxx, originar și domiciliat în r-ul xxxx, s. xxxx;

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.04.2021 – 22.02.2022;

Instanța de apel: 11.05.2022 – 24.10.2022;

Instanța de recurs: 30.01.2023 – 11.07.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 22 februarie 2022, pronunțată în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, a fost încetat procesul penal de învinuire a lui Iacomî Ion în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în temeiul art. 1 și art. 2 al Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în vigoare la 31 decembrie 2021.

A fost încetat procesul penal de învinuire a lui Popovici Lucian în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în temeiul art.1 și art.2 al Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în vigoare la 31 decembrie 2021.

A fost încetat procesul penal de învinuire a lui Papiș Dumitru în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal, în temeiul art.1 și art.2 al Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în vigoare la 31 decembrie 2021.

S-a dispus încasarea în mod solidar de la Iacomî Ion, Popovici Lucian și Papiș Dumitru în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 320 (trei sute douăzeci) lei.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a constatat următoarele:

Iacomî Ion, la 05.12.2020, în jurul orelor 00:30, aflându-se în stradă în satul XXXXX, raionul XXXXX, în preajma domiciliului propriu, fiind în stare de ebrietate, din intenții huliganice, încălcând ordinea publică, exprimată printr-o vădită lipsă de respect față de societate, a aplicat violența fizică în privința lui Mișoglo Vitalie, aplicându-i o lovitură cu pumnul în regiunea feții și anume a ochiului stâng, totodată, în aceleași circumstanțe acționând coordonat cu Papiș Dumitru și Popovici Lucian, din intenții huliganice, încălcând ordinea publică, exprimată printr-o vădită lipsă de respect față de societate, a aplicat violența fizică în privința lui Rmeli Ayub Samel, aplicându-i multiple lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului și peste tot corpul, cauzându-i părții vătămate conform concluziilor raportului de expertiză judiciară nr. 202113D0049 din 05.03.2021 leziuni corporale sub formă de: în regiunea mastoidiană pe dreapta echimoză, pe brațul drept echimoze. Leziunile corporale menționate puteau fi produse posibil în timpul și circumstanțele relatate în același interval, de timp și se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

Popovici Lucian, la 05.12.2020, în jurul orelor 00:30, aflându-se în stradă în satul XXXXX, raionul XXXXX, în preajma domiciliului lui Iacomî Ion, fiind în stare de ebrietate, din intenții huliganice, încălcând ordinea publică, exprimată printr-o vădită lipsă de respect față de societate, a aplicat violența fizică în privința lui Rmeli Ayub Samel, aplicându-i multiple lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului și peste tot corpul, cauzându-i părții vătămate conform concluziilor raportului de expertiză judiciară nr. 202113D0049 din 05.03.2021 leziuni corporale sub formă de: în regiunea mastoidiană pe dreapta echimoză, pe brațul drept echimoze. Leziunile corporale menționate puteau fi produse posibil în timpul și circumstanțele relatate în același interval de timp și se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

Papiș Dumitru, la 05.12.2020, în jurul orelor 00:30, fiind în stare de ebrietate, aflându-se în stradă în satul XXXXX, raionul XXXXX, în preajma domiciliului lui Iacomî Ion XXXXX, acționând coordonat cu Iacomî Ion și Popovici Lucian, din intenții huliganice, încălcând ordinea publică, exprimată printr-o vădită lipsă de respect față de societate, a aplicat violența fizică în privința lui Rmeli Ayub Samel, aplicându-i multiple lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului și peste tot corpul.

Totodată, în aceleași circumstanțe **Papiș Dumitru**, prin exces de autor încălcând ordinea publică din intenții huliganice în mod intenționat, fără careva motive l-a lovit o

dată cu o rangă metalică în regiunea gâtului pe partea vătămată Rmeli Ayub Samel cauzându-i conform concluziilor raportului de expertiză judiciară nr. 202113D0049 din 05.03.2021 leziuni corporale sub formă de: în regiunea mastoidiană pe dreapta echimoză, pe brațul drept echimoze. Leziunile corporale menționate puteau fi produse posibil în timpul și circumstanțele relatate în același interval de timp și se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

Acțiunile lui **Iacomî Ion** au fost încadrate în baza **art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal**, conform indicilor - *Huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, săvârșit de două sau mai multe persoane.*

Acțiunile lui **Popovici Lucian** au fost încadrate în baza **art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal**, conform indicilor - *Huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, săvârșit de două sau mai multe persoane.*

Acțiunile lui **Papiș Dumitru** au fost încadrate în baza **art. 287 alin. (3) Cod penal**, conform indicilor - *Huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, săvârșite de două sau mai multe persoane, cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Leova, Gribincea Vadim, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- a-l recunoaște pe Iacomî Ion și Popovici Lucian vinovați în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și a le stabili fiecareia amendă în mărime de 500 unități convenționale, iar în temeiul Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în vigoare la 31 decembrie 2021, a-i absolvi de la executarea sancțiunii.

- a-l recunoaște vinovat pe Papiș Dumitru în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal și a-i stabili pedeapsă sun formă de 5 închisoare pe un termen de 2 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar în temeiul Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în vigoare la 31 decembrie 2021, a-l absolvi de la executarea sancțiunii.

3.1 În conținutul cererii de apel depuse, procurorul a invocat că:

- instanța, contrar celor solicitate de acuzatorul de stat, în dispozitivul sentinței din 22.02.2022, nu i-a recunoscut vinovați pe inculpați și nu le-a stabilit pedeapsa, dar a încetat cauza penală în temeiul art. 2 a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021;

- aplicarea amnistiei față de inculpat nu constituie temei de reabilitare a

persoanei, fapt care prezumă că inculpatul urmează a fi recunoscut vinovat de comiterea faptei imputate, sau, ca excepție, a faptei prejudiciabile elementele căreia au fost identificate de către instanța de judecată;

- în cazul când instanța nu a pronunțat sentință de achitare a inculpatului, unica soluție care urma a fi adoptată la finalizarea examinării cauzei penale în cazul aplicării prevederilor Legii nr. 243, o reprezintă sentința de condamnare, acest fapt fiind expres prevăzut la art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, și anume - cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 din Codul penal.

4. Prin decizia Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 octombrie 2022 a fost respins ca nefondat, apelul procurorului și menținută sentința fără modificări.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că toate argumentele procurorului invocate prin conținutul apelului depus, sunt înaintate fără a lua în calcul principiul de interpretare sistematică a actelor normative codificate aplicabile și care încalcă drepturi fundamentale ale inculpaților.

Instanța de apel a statuat că la caz sunt aplicabile prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, propuse de apelant, iar în cazul exprimării acordului inculpatului la aplicarea actului de amnistie, prin depunerea cererii corespunzătoare, procesul penal urmează a fi încetat atât în cadrul ședinței preliminare, cât și în cadrul cercetării judecătorești în conformitate cu actul de amnistie și prevederile Codului de procedură penală.

Instanța de apel a menționat că Codul de procedură penală direct interzice numirea și examinarea cauzei pe fond, și mai ales emiterea sentinței de condamnare pe cauze, la care există temeiuri pentru încetarea procesului penal, inclusiv în baza actului de amnistie.

Instanța de apel a reținut că prin înlăturarea răspunderii penale pe motivul survenirii amnistiei se înlătură și actul cu privire la învinuire (înlăturarea actului de învinuire înseamnă lipsa vreunei sentinței de condamnare), și respectiv obligația de a executa careva pedeapsă penală. În cazul, în care nu există condamnare publică, nu poate exista sentința de condamnare. Concomitent, înlăturarea pedepsei, ca efect al survenirii actului de amnistie, poate avea loc doar atunci, când este posibilă aplicarea acesteia, însă ea nu se mai aplică. Aici s-a menționat, că posibilitatea stabilirii pedepsei poate exista doar în cazul, în care persoana a fost recunoscută vinovată în comiterea vreunei infracțiuni (art. 3 alin. (1), art. 6 alin. (1) Cod penal, art. 8 alin. (1) Codul de procedură penală). Adică, dacă pedeapsa a fost înlăturată, atunci trebuie să existe sentința de condamnare privitor la recunoașterea vinovăției cu stabilirea pedepsei sau liberare de la executarea acesteia.

Instanța de apel a statuat că soluția încetării procesului penal în ședință de judecată are semnificația absolvirii inculpatului de răspundere penală și de

pedeapsă pentru temeieri de nereabilitare, iar în unele cazuri și pentru temeieri de reabilitare. Astfel, absolvirea este o soluție a instanței de judecată prin care cel acuzat se scutește de răspundere penală în cazurile când tragerea la răspundere penală este împiedicată de anumite circumstanțe prevăzute de lege sau se dispune înlocuirea acesteia cu alte modalități de răspundere (de exemplu cu cea contravențională).

În decizie s-a menționat că încetarea procesului penal în faza judecării cauzei în prima instanță constituie o soluție, determinată de inoportunitatea atingerii scopului procesului penal, de regulă, fără a se pronunța asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului.

S-a reținut în decizie și faptul că în procesul de examinare a cauzei, la orice etapă, inculpatul este în drept să realizeze prezumția nevinovăției printr-un acord în scris, să solicite încetarea procesului penal în privința lui în baza art. 2 din Legea nr. 243 din 24.12.2021 și să evite condamnare, adică emiterea sentinței de condamnare și consecințele nefavorabile legate cu acesta. Cererea poate fi depusă de către inculpat atât în ședința preliminară, cât și după numirea cauzei spre judecare și chiar la utilizarea căii de atac cu apel, prevăzută în scopul desfășurării unei noi cercetări judecătorești a laturii de fapt și de drept a cauzei (art. 400 alin. (1) Cod de procedură penală), unde figurantul cauzei își păstrează statutul de inculpat (art. 65 alin. (3) p. 1) și art. 466 Cod de procedură penală).

Instanța de apel a concluzionat că instanța de judecată este obligată să examineze cererea inculpatului privind încetarea procesului penal, după care, în camera de deliberare va emite sentința de încetare a procesului penal. În acest caz, la adoptarea hotărârii privind încetarea procesului penal, **nu va fi analizat obiectul probării.**

În final, instanța de apel a constatat că, nu sunt bazate pe normele legale argumentele procurorului apelant privind obligația instanței de judecată de a se expune asupra circumstanțelor, prevăzute la art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia Oficiul Central, Sîrbu Lilia, prin care invocând incidența *pct. 6*) a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

5.1 În motivarea recursului declarat, recurentul invocă argumente similare celor indicate anterior în apelul declarat, suplimentar menționând următoarele:

- soluția care putea a fi adoptată la finalizarea examinării cauzei nominalizate, o reprezintă sentința de condamnare, acest fapt fiind expres prevăzut la art. 389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală - cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 din Codul penal;

- reieșind din faptul că cererile privind aplicarea amnistiei au fost depuse după ședința preliminară, iar cauza a fost examinată în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, cu cercetarea tuturor probelor, acuzarea consideră că instanțele judecătorești greșit și neîntemeiat au încetat procesul penal în legătură cu aplicarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței a Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia că, recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, *judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunța asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia, or, instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală indică că, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

După cum rezultă din conținutul cererii de recurs declarate în speță, procurorul își întemeiază dezacordul cu decizia contestată pe temeiurile pentru recurs prevăzute la **art. 427 alin. (1) pct. 6)** Cod de procedură penală, referindu-se la situația în care *decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Totodată, instanța de recurs atestă că recurentul își exprimă dezacordul cu soluția instanței de apel pe marginea aplicării prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Verificând criticile expuse în recursul declarat de procuror, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că acestea sânt întemeiate, or, s-a stabilit, că adoptând soluțiile enunțate, instanțele de fond nu au respectat procedura de aplicare a actului de amnistie prevăzută de normele Codului de procedură penală.

Colegiul menționează că la întocmirea unei hotărâri, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 și art. 397 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, *sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, iar conținutul ei se expune în mod*

consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea.

Totodată, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, *decizia instanței de apel trebuie să cuprindă printre altele și motivele adoptării soluției date.*

La caz, prima instanță a emis sentința de încetare a proceselor penale privindu-i pe: Iacomî Ion în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, Popovici Lucian în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, Papiș Dumitru în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal, în temeiul articolelor (1) și (2) ale Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar instanța de apel a menținut-o.

Analizând materialele cauzei penale, Colegiul penal lărgit constată că în ședința de judecată preliminară, inculpații Iacomî Ion, Popovici Lucian și Papiș Dumitru au depus cereri de examinare a cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală (Vol. II, f.d. 12-19).

Fiind dispusă examinarea cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, prima instanță a purces la cercetarea judecătorească, audiind în sensul dat inculpații, părțile vătămate și cercetând materialele cauzei (Vol. II, f.d. 20-25, 34-37).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în prima instanță, în debaterile judiciare procurorul, apărătorii inculpaților, cât și inculpații prin cereri, au solicitat instanței aplicarea Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, cu liberarea de răspundere (Vol. II, f.d. 31-38).

Colegiul penal lărgit consideră necesar a puncta că soluțiile instanțelor de fond contravin normelor penale și celor de procedură penală precum și practicii judiciare constante, deoarece judecând cauza, instanțele eronat au dispus încetarea proceselor penale în temeiul Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În corespundere cu art. 1 alin. (4) din Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, *aplicarea amnistiei față de persoanele inculpate se decide de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.* Art. 2 alin. (1) și (4) prescriu că, *procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr. 985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării*

judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art. 6.

Colegiul penal lărgit reține că, consecutivitatea prescripțiilor din art. 1 alin. (1), 7 alin. (1) – (8), 2 alin. (4), 275 pct. 4), 285 alin. (2) și (7), 350 alin. (1), 332 alin. (1) și (5), 384 alin. (1), (3) și (4), 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, atestă clar și concludent că încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă doar de prima instanță, și doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte (art. 350 alin. (1), 332 alin. (1) Cod de procedură penală).

Ulterior însă, dat fiind că procedura continuă în mod obișnuit (art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală), prima instanță și instanța de apel (art. 413 al. (1), art. 415 al. (1) pct. 2), 419 Cod de procedură penală), *hotărăsc asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie doar prin adoptarea **sentinței sau deciziei de condamnare**, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar în dispozitiv - cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei* (art. 384, 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394, 395 Cod de procedură penală).

Colegiul penal lărgit atestă că, în corespundere cu art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Tot aici, Colegiul menționează că, legiuitorul în prevederile art. 391 Cod de procedură penală (sentința de încetare a procesului penal), nu a statuat că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta o sentință de încetare a procesului penal în cazul aplicării actului amnistiei, ca de altfel și al prescripției.

Or, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art. 391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare (art. 332 alin. (5), 384 Cod de procedură penală), doar în cadrul adoptării unei sentințe sau deciziei (instanței de apel) de condamnare, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului în condițiile prescrise la art. 389, 394 alin. (1) și (2) și 395 Cod de procedură penală, spre deosebire de cele prevăzute în art. 394 alin. (4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1) – (8) Cod de procedură penală).

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că, prima instanță judecând cauza penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, urma a adopta și pronunța o hotărâre în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod

de procedură penală, potrivit cărora se adoptă o sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 Cod penal, deoarece adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal conform art. 391 Cod de procedură penală, **este posibilă doar la faza punerii pe rol a cauzei** (art. 345 Cod de procedură penală coroborat cu art. 350 Cod de procedură penală), în celelalte cazuri, hotărârea se adoptă în baza art. 389-390 Cod de procedură penală.

Reținând la caz prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, eronat instanța de apel a statuat că *procesul penal urmează a fi încetat atât în cadrul ședinței preliminare, cât și în cadrul cercetării judecătorești în conformitate cu actul de amnistie și prevederile Codului de procedură penală*, or, norma la care a și făcut trimitere instanța de apel în decizie prevede faptul că **sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 din Codul penal**.

Colegiul penal lărgit nu exclude posibilitatea înaintării de către inculpat a unei cerere privind aplicarea actului de amnistie și după numirea cauzei spre judecare, sau la utilizarea căii de atac cu apel, însă, în aceste cazuri, parcurgând la cercetarea judecătorească, examinând probele și constatând vinovăția ultimului, urmează a fi adoptată și pronunțată o hotărâre în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal lărgit este de acord cu concluzia instanței de apel, precum că *la adoptarea hotărârii privind încetarea procesului penal, nu va fi analizat obiectul probării*, însă, la caz, se constată că prima instanță a examinat cauza penală în procedura simplificată, conform art. 364¹ Cod de procedură penală, a audiat inculpații și părțile vătămate, adică a analizat obiectul probării. Mai mult decât atât, cererile privind aplicarea actului de amnistie în privința inculpaților au fost înaintate la etapa dezbaterilor judiciare, și nu în ședința preliminară.

De altfel, instanța de recurs consideră întemeiat argumentul recurentului invocat, precum că *reieșind din faptul că cererile privind aplicarea amnistiei au fost depuse după ședința preliminară, iar cauza a fost examinată în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, cu cercetarea tuturor probelor, acuzarea consideră că instanțele judecătorești greșit și neîntemeiat au încetat procesul penal în legătură cu aplicarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței a Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021*.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar declarat, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de

rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesuale penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu articolele 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia Oficiul Central, Sîrbu Lilia, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui *Iacomî Ion XXXXX, Popovici Lucian XXXX* și a lui *Papiș Dumitru XXXXXX* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată este pronunțată la **09 august 2023**.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Țurcan Anatolie

Talpă Boris

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie